

Sygn. akt IC 300/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2016r.

Sąd Okręgowy w R. I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Kierończyk

Protokolant: sekr. sąd. Kamil Winiarski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 roku w R.

przy udziale -

sprawy z powództwa Z. B.

przeciwko J. B., A. P., M. T., B. W.

o zapłatę

- I. zasądza od M. T. na rzecz Z. B. kwotę 80 000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 3 września 2012 roku do dnia zapłaty,
- II. wyrokowi w punkcie I (pierwszym) do kwoty 20 000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności,
- III. oddala powództwo w stosunku do J. B., A. P. i B. W.,
- IV. zasądza od M. T. na rzecz Z. B. kwotę 6 117 zł (sześć tysięcy sto siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- V. nakazuje pobrać od M. T. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w R. kwotę 3000 zł (trzy tysiące złotych) tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 3 309,48 zł (trzy tysiące trzysta dziewięć złotych czterdzieści osiem groszy) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa,
- VI. zasądza od Z. B. na rzecz J. B., A. P. i B. W. kwotę 3651 zł (trzy tysiące sześćset pięćdziesiąt jeden złotych) kosztów zastępstwa procesowego.

Na oryginale właściwy podpis

IC 300/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 września 2012 roku Z. B. wnosił o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od pozwanych: M. T., A. P., B. W. i J. B. kwoty 80 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów procesu. Wniósł również o udzielenie zabezpieczenia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej do sumy 80 000 zł na ułamkowej części nieruchomości stanowiącej własność pozwanych.

W uzasadnieniu swojego żądania podał, że powód Z. B. jest współwłaścicielem nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...). Nieruchomość ta graniczy bezpośrednio z nieruchomością pozwanych, którzy są jej współwłaścicielami po 1/4 części. W dniu 11 kwietnia 2012 roku współwłaścicielka nieruchomości M. T. wywołała swoim zachowaniem pożar, który w konsekwencji prócz spalenie budynków należących do pozwanych uległ także częściowemu zniszczeniu budynek będący współwłasnością powód, który wstępnie oszacował straty na 80 000 zł. Pozwani, jako współwłaściciele nieruchomości, na której wybuchł pożar przyczynili się do powstania szkód znacznych rozmiarów, bowiem nie zabezpieczyli nieruchomości w należyty sposób przed niebezpieczeństwem pożaru, przetrzymywali na nieruchomości potencjalnie łatwopalne substancje i nie zawiadomili w odpowiednim czasie służb ratunkowych, naruszyli przepisy ustawy o ochronie przeciw pożarowej nie realizując obowiązku należytego zabezpieczenia swojej własności przed zagrożeniem pożarowym (pozew k.3-5).

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 roku sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia Z. B. przeciwko pozwany o zapłatę kwoty 80 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2012 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu przez obciążenie hipotekami przymusowymi do kwoty 80 000 zł udziałów we współwłasności nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...) należących do M. T., J. B., B. W. i A. P., dla której Sąd Rejonowy w R. prowadzi księgę wieczystą (...) (postanowienie k.67).

Sąd Apelacyjny w Lublinie zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił wniosek wobec A. P., J. B. i B. W. wskazując, że nie są oni już współwłaścicielami nieruchomości, dla której prowadzona była księga wieczysta (...) bowiem Sąd Rejonowy w R. dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), stanowiącej działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) o powierzchni 0, 0627 ha, w ten sposób, że przyznał na wyłączną własność M. T. nieruchomość stanowiącą działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) o powierzchni 0, 0155 ha, zaś A. P. nieruchomość stanowiącą działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) o powierzchni 0, 0466 ha (k.95- 97). Po zniesieniu współwłasności nieruchomości tylko pozwana M. T. i A. P. stały się wyłącznymi właścicielami działek, które wcześniej stanowiły całą nieruchomość. Zatem w sytuacji, gdy pozwani nie są współwłaścicielami nieruchomości w stosunku do nich należało oddalić wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

Pozwani: A. P., J. B. i B. W. wniesli o oddalenie powództwa, kwestionując swoją zasadę odpowiedzialności, wskazując, że w żaden sposób nie przyczynili się do powstania przedmiotowego pożaru, bo na nieruchomości nie mieszkają od 30 lat. Uszkodzenia mienia w budynkach przy ulicy (...) w R. spowodowała nieumyślnie M. T., w tym również na swoją szkodę, która przyznała, że wypalała śmiecie (k.106-108).

Pozwana M. T. uznała powództwo do kwoty 20 000 zł, bowiem w dacie zdarzenia była współwłaścicielką nieruchomości w 1/4 części, wniosła o rozłożenie należności na raty po 200 zł miesięcznie (k.374).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość przy ulicy (...) w R. stanowiła współwłasność pozwanych po 1/4 części. Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy w R. w sprawie (...) dokonał zniesienia współwłasności przedmiotowej nieruchomości o powierzchni 0,0627 ha oznaczonej numerem ewidencyjnym (...), w ten sposób, że przyznał na wyłączną własność M. T. nieruchomość stanowiącą działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) o powierzchni 0,0155 ha, zaś A. P. nieruchomość stanowiącą działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) o powierzchni 0,0466 ha (akta sprawy I Ns 22/12 Sadu Rejonowego w R.). Do czasu zniesienia współwłasności z całej nieruchomości korzystała wyłącznie M. T. i mieszkała na niej. Zabudowana była dwoma domami drewnianymi, w jednym z nich zamieszkiwała M. T., drugi stał pusty, okresowo był wynajmowany. Były też drewniane komórki na narzędzia i zbędne rzeczy. Za mieszkaniem stały bańki ze starym olejem do smarowania płotu. Pozwani ustalili między sobą sposób zniesienia współwłasności i w tym celu w dniu 10 stycznia 2012 roku złożyli do Sądu Rejonowego w R. zgodny wniosek. W dniu 11 kwietnia 2012 roku pozwana M. T. wypalała śmieci w rogu działki, nie wygasła dokładnie ogniska i doszło do pożaru. W tym czasie była w domu. Najpierw ogień zajął niezamieszkały budynek, potem ten, w którym zamieszkiwała z córką i wnuczką. W budynku tym uległ spaleni tylko dach i pozwana nadal w nim mieszka. Budynek usytuowany na działce, która przypadła w wyniku zniesienia współwłasności A. P. został przez nią rozebrany. A. P. nigdy nie

mieszkała na przedmiotowej nieruchomości. Wyszła za mąż w 1970 roku i przechowywała na niej swoje meble przez okres 9 miesięcy w 1971 roku. Jest ona siostrą stryjeczną M. T.. Na tej nieruchomości zamieszkiwała M. T. z rodzicami, którzy już nie żyją. Siostra A. B. W. również nigdy nie zamieszkiwała na przedmiotowej nieruchomości i nie była na niej od 30 lat. J. B. jest rodzonym bratem M. T., nie mieszka na tej nieruchomości od 1981 roku. Zarówno on jak i A. P. odwiedzali M. T., z tym, że J. B. od śmierci rodziców bywał tam sporadycznie. W latach 90-tych malował olejem drewniany płot. Był on w bańce 2-3 litrowej, nie pamiętał ile oleju pozostało i co się stało z tą bańką. Za życia rodziców oni podejmowali decyzje odnośnie działki, a po ich śmierci M. T.. Obecnie po dokonaniu zniesienia współwłasności, działki są wydzielone płotem. W 2014 roku A. P. swoją nieruchomość podarowała synowi (zeznania pozwanych k.449-451v). W wyniku pożaru uszkodzeniu uległ również budynek na sąsiedniej nieruchomości położony w R. przy ulicy (...), której współwłaścicielem w dacie wnoszenia niniejszej sprawy był powód Z. B.. W wyniku podziału majątku wspólnego jego ojca i G. B. i działu spadku po niej, jest jej właścicielem (postanowienie w sprawie (...) Sądu Rejonowego w R. z dnia 14 maja 2013 roku k.430). W związku z pożarem prowadzone było postępowanie w sprawie sprowadzenia zagrożenia życia lub zdrowia wielu osób w postaci pożaru (...). Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2012 roku postępowanie w sprawie spowodowania w dniu 11 kwietnia 2012 roku w R. pożaru dwóch drewnianych budynków mieszkalnych na posesji przy ulicy białej 32 oraz murowanego budynku mieszkalnego na posesji ulica (...), który to pożar zagrażał życiu i zdrowiu wielu osób, tj o czy z art.163§ 1 pkt 1 k.k. zostało umorzono, wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (k.53-54 akt 2 Ds. 585/12). Przyczyną powstania pożaru było wypalanie śmieci i innych odpadów na posesji przy ulicy (...). Następnie podmuchy wiatru przeniosły lotne produkty spalania na pobliski budynek i w panujących warunkach rozpoczął się pożar budynku określonego jako budynek (...) a, który obecnie nie istnieje, gdyż został rozebrany przez A. P., która w wyniku zniesienia współwłasności stała się właścicielką nieruchomości, na której był on usytuowany. Dalszym następstwem pożaru było zapalenie się drugiego budynku mieszkalnego na nieruchomości przy ulicy białej30 oraz budynku na nieruchomości przy Białej 32. Przy budynku (obecnie nieistniejącym) zabezpieczono plastikowy pojemnik z przerepracowanym olejem silnikowym wymieszanym z etyliną. Budynek mieszkalny murowany przy ulicy (...) był prawidłowo zabezpieczony pod kątem rozprzestrzeniania się pożaru. (...) drewniane niosły za sobą duże niebezpieczeństwo powstania pożaru oraz jego rozprzestrzenienia. Używanie otwartego ognia, w tym przypadku wypalanie śmieci, wiązało się z rozprzestrzenianiem pożaru na sąsiednie budynki. Pożary budynków drewnianych są dużo większe niż murowanych, a ciecz niebezpieczna pożarowo mogła przyspieszyć rozmiar pożaru (opinia biegłego z zakresu pożarnictwa T. B. k. 377-381, ustna opinia biegłego k.431v). Przebieg pożaru relacjonował świadek W. S. (1) (00:57:24 - 01:04:40 - rozprawa z dnia 4 czerwca 2016 roku), który zaobserwował, że ogień gwałtownie poszedł do góry, jakby zapaliła się benzyna. Wysokość szkody poniesionej przez powoda wskutek uszkodzenia jego budynku mieszkalnego biegły J. K. oszacował na kwotę 118 851 zł, bez kosztów na opracowanie ekspertyzy i projektu budowlanego (opinia biegłego k.225 - 248). Budynek po pożarze nie był zabezpieczony przed warunkami atmosferycznymi, jedynie przed dostępem osób postronnych na posesję, co w znaczącym stopniu nie pogorszyło jego stanu technicznego, gdyż podczas akcji gaśniczej został całkowicie zalany (opinia uzupełniająca biegłego k. 271 - 288). Powyższe ustalono w oparciu o zeznania stron, opinie biegłych: J. K. i T. B., dokumenty w postaci postanowień w sprawach (...) i (...) Sądu Rejonowego w R.. Zeznania świadka W. S. (2) miały walor uzupełniający.

Sąd zważył, co następuje:

Powód opierał swoje żądanie wobec wszystkich pozwanych na treści art. 415 k.c.(k.147). W pismach procesowych i w pozwie podnosił, że wszyscy pozwaniu ponoszą odpowiedzialność za zdarzenie, którego skutkiem była szkoda powoda, gdyż nie dopełnili obowiązku zabezpieczenia nieruchomości pod względem pożarowym. Bezsporne jest, że na przedmiotowej nieruchomości zamieszkiwała M. T. i ona nią zarządzała i wyłącznie z niej korzystała do czasu uprawomocnienia się postanowienia w sprawie (...) Sadu Rejonowego w R.. Pożar miał miejsce 11 kwietnia 2012 roku i został spowodowany niezabezpieczeniem miejsca wypalania śmieci. W ocenie Sądu winy za przedmiotowe zdarzenie nie można przypisać pozostałym pozwany, którzy nie korzystali z nieruchomości, nie zarządzali nią, a wyłączną posiadaczką była M. T.. Zgodnie z treścią art. 415 k.c., kto z winy swojej wyrządził drugiemu szkodę zobowiązany jest do jej naprawienia. W zakresie deliktów prawa cywilnego rozróżnia się - podobnie jak w prawie karnym - dwie postacie winy, tj. winę umyślną i nieumyślną.

Przy winie umyślnej sprawca ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza (*dolus directus*) lub co najmniej się na wystąpienie tych skutków godzi (*dolus eventualis*).

Przy winie nieumyślnej sprawca wprowadzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć, albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. W obu formach chodzi o niedbalstwo (*culpa*). Pojęcie niedbalstwa wiąże się więc w prawie cywilnym z niezachowaniem wymaganej staranności. Dla oceny winy w postaci niedbalstwa decydujące znaczenie ma miernik staranności, jaki przyjmuje się za wzór prawidłowego postępowania.

Oceny staranności, jakiej można wymagać od sprawcy szkody, dokonuje się, odnosząc wzorzec postępowania do okoliczności, w jakich działał sprawca szkody, przy czym odrzuca się właściwości ściśle związane z osobowością sprawcy, np. jego charakter, nawyki, temperament. Jest to zatem ocena *in abstracto*, lecz dokonana w odniesieniu do konkretnych okoliczności, w jakich działał sprawca. Dopiero ustalenie, że w konkretnych okolicznościach sprawca szkody mógł zachować się w sposób należyty, uzasadnia postawienie mu zarzutu nagannej decyzji.

Niedbalstwo polega na niedołożeniu wymaganej w stosunkach danego rodzaju staranności, niezbędnej do uniknięcia skutku, którego sprawca nie chciał wywołać.

Pojęcie „wina” (*dolus* i *culpa*) jest jednakowe, zarówno jeśli chodzi o odpowiedzialność deliktową, jak i kontraktową. Różnice dotyczą zakresu odpowiedzialności; o ile np. w ramach odpowiedzialności umownej jest ona często ograniczona do rażącego niedbalstwa, o tyle w ramach odpowiedzialności deliktowej stopień winy ma znaczenie drugorzędne, co oznacza, że sprawca szkody odpowiada w razie istnienia choćby lekkiego niedbalstwa (*culpa levissima*). W świetle art. 415 k.c. nawet najmniejszy stopień winy sprawcy szkody wystarcza do obciążenia go odpowiedzialnością cywilną (wyrok SN z 10 października 1975 r., I CR 656/75, LexisNexis nr (...)). M. T. nie zabezpieczając miejsca wypalania śmieci i nie upewniając się, że zostało całkowicie wygaszone spowodowała szkodę w mieniu powoda. Zgodnie z treścią art.4.1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku (Dz.U 2009 nr 178 poz 1380 właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- 1)przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2)wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3)zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4)zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5)przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6)zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7)ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

1a. Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem. Zatem wszelkie obowiązki wynikające z tego przepisu obciążały M. T. jako użytkownika obiektu.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w pkt I-szym wyroku.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 20 000 złotych, gdyż w takim zakresie pozwana M. T. uznała powództwo. Sąd nie znalazł podstaw do rozłożenia należności na raty w wysokości po 200 zł miesięcznie, gdyż w ocenie Sądu nie zachodzą przesłanki z art. 320 k.p.c. M. T. ma stałe źródło dochodu, nie ma nikogo na utrzymaniu, posiada majątek w postaci nieruchomości na której zamieszkuje, ma zdolność kredytową, bowiem uprzednio zaciągała kredyty na cele konsumpcyjne.

Sąd oddalił powództwo w stosunku do pozostałych pozwanych, z uwagi na fakt, że nie doprowadzili ono do powstania szkody i w żaden sposób do niej się nie przyczynili i nie na nich ciążyły obowiązki w zakresie zabezpieczenia przedmiotowej nieruchomości.

O kosztach procesu należnych od powódki na rzecz powoda orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., na które składają się: uiszczona przez powoda opłata od pozwu w kwocie 1000 zł (postanowienie k.47), zaliczka na koszt opinii biegłego – 1500 zł (k.213) i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 3600 zł i 17 zł opłata od pełnomocnictwa. W toku procesu na opinie biegłych wydatkowano ze Skarbu Państwa 3309,48 zł. Na podstawie art. 113.1 ustawy o kosztach Sądowych w sprawach cywilnych obciążono nimi powódkę jak również brakująca opłatą od pozwu w wysokości 3000 zł.

Na podstawie art. 98 k.p.c. powód został obciążony obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanych: A. P., J. B. i B. W. na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa.

/na oryginale właściwy podpis/